Jubileumsåret 2003

Läkarförbundet firar 2003 sina första hundra år som den medicinska professionens organisation i Sverige. Det finns därför anledning att blicka tillbaka på det som har hänt, för att reflektera och lära för framtiden.

De första hundra åren har bjudit på anmärkningsvärda framsteg inom hälso- och sjukvården. Den medicinska kunskapen har utvecklats och patientens ställning har stärkts. Sjukvården har gått från centralistisk myndighetsutövning till en för varje invånare självklar och individanpassad samhällsservice.

Den medicinska kunskapsutvecklingen har resulterat i ett starkt förbättrat hälsoläge i befolkningen som helhet, även om kraven på sjukvårdsinsatser idag är större än någonsin. Vi kan och vill göra alltmer för våra patienter, som också rättmätigt kräver att få del av möjligheterna.

Vår kår och våra yrkesvillkor har samtidigt genomgått betydande förändringar. Antalet läkare har mångdubblats, och kåren utgörs idag av nästan hälften kvinnor. Läkarna har gått från fria yrkesutövare till att i huvudsak vara anställda och verka i nära samarbete med andra yrkesgrupper. Tidigare generalistkunskap har ersatts av avancerad specialistkunskap hos de flesta av oss.

Som en profession med reglerade kvalifikationer och yrkesansvar har vi stora krav på oss. Förväntningarna är höga, både från oss själva, samhället och patienterna.

I Läkarförbundets stadgar framgår av målparagrafen att huvuduppgifterna är: att upprätthålla en god och värdig anda inom kåren; tillvarata medlemmarnas yrkesmässiga, sociala och ekonomiska intressen; främja medlemmarnas utbildningsmässiga och vetenskapliga intressen och befordra hälso- och sjukvårdens ändamålsenliga utveckling.

Genom Läkarförbundet har kåren, med gemensamma ansträngningar, alltid värnat och arbetat för bra villkor och förutsättningar i yrkesutövningen. Vid en tillbakablick på vår historia förstår man att ansträngningarna i många fall varit av avgörande betydelse.

Skall vi även i framtiden ha den viktiga rollen som läkarkårens starka röst i omvärlden? När vi ser till vår historia, vårt förbunds huvuduppgifter och omvärldens krav på läkares yrkesutövning är svaret ett obetingat ja. Vi måste även framdeles klargöra och driva kårens uppfattningar.

Vi måste fortsatt ha inflytande och gemensamt kunna påverka såväl yrkets som sjukvårdens framtida utformning och innehåll. Annars når vi inte vårt viktigaste mål – bästa möjliga vård och omhändertagande av våra patienter.

Vilka frågor kommer att bli de viktigaste för Läkarförbundet i framtiden? Det är alltid svårt att veta säkert om framtiden, men tre är absolut centrala:

Kåren måste fortsätta arbetet med att hävda att den medicinska kunskapen, byggd på vetenskap och beprövad erfarenhet, alltid skall vara kärnan i den svenska hälso- och sjukvården. Kraven på bästa tänkbara kvalitet och säkerhet i vården är oeftergivliga, för våra patienters skull.

Den mångtusenåriga patient–läkarrelationen skall fortsatt värnas, liksom patienternas rättigheter och önskemål. Läkekonsten måste ges ännu större plats i vårt arbete och behovet av autonomi i det kliniska arbetet understrykas.

En ökad rörlighet, såväl nationellt som internationellt, för både patienter och läkare mellan olika sjukvårdssystem kommer att öka kraven på ett tydligt och starkt etiskt regelverk. Ett regelverk, som fungerar både för patienten och för läkaren.

Det finns anledning att fira och det sker bland annat med en jubileumsbok till samtliga medlemmar under våren. Samtidigt fortsätter arbetet för våra yrkesvillkor, våra patienter och en välfungerande hälso- och sjukvård med oförminskad styrka.

Bernhard Grewin
ordförande i Läkarförbundet
bernhard.grewin@slf.se

Det våras för Hans Karlsson ...

Det tror i varje fall arbetslivsministern själv, enligt veckans aktuella intervju. Han har fått den otacksamma uppgiften

Kommentar

att halvera sjuktalen inom fem år, och framhåller att om detta skall lyckas måste det till en snabb vändning nedåt i statistiken.

»Redan i vår« vill han därför presentera ett antal skarpa förslag, bl a ett ökat arbetsgivaransvar för sjukskrivningskostnaderna. Nåja, bättre sent än aldrig – den starkt oroande utvecklingen mot allt fler sjukskrivna har ju faktiskt kunnat märkas ett antal år, och utredandet har dragit ut på tiden. Det kan man dock inte lasta den nytillträdde arbetslivsministern för. Han bör också ges beröm för sin insikt om att problemet har många orsaker som kräver olika lösningar – även om han tycks ta väl lätt på attitydfrågan.

Hans Karlsson har också noterat såväl vikten av ett gott samarbete med läkarkåren som att även läkarna drabbats av allt hårdare arbetsbelastning och ökande ohälsa. Den förståelsen har – som vi tidigare konstaterat i denna spalt – tydligen inte helt trängt igenom i regeringen.

Sammantaget finns det anledning att tillönska arbetslivsministern både en god ny vår och ett gott nytt år! •

Vem ska bestämma?

Den socialdemokratiske politikern och författaren Widar Andersson kommenterar i Falu-Kuriren (lib) samordningsminister Pär Nuders kommande utredning om maktstrukturen i Sverige:

Nyklippt

»Staten bestämmer om vårdgarantier och andra patienträttigheter och landstingens politiker har bara att foga sig. Frågan är vad som blir kvar av den kommunala självstyrelsen om denna utveckling fortsätter? Den riktigt stora frågan som kommer att ställas i utredningen är om det över huvudtaget finns anledning att behålla självständiga och beskattande kommuner och landsting om staten ändå bestämmer över kanske 90 procent av budgeten?

Och kanske vore det rentav bra för medborgarna om sådant som äldreomsorg och sjukvård fick en mer professionell ledning?« •